

Yhteisen kirkkoneuvoston lähetyksen ja kansainvälisen diakonian koordinaatiomatkat syyskaudella 2025

Yhteinen kirkkoneuvosto 12.06.2025 § 193
479/00.01.01/2025

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

1) toteuttaa lähetyksen ja kansainvälisen diakonian koordinaatiomatkat syyskaudella 2025.

2) kartoittaa keskuudestaan mahdollisia osanottajia sekä päättää varata matkaan edustuksen Helsingin seurakuntien kirkkoherralle, nuorten vaikuttajaryhmän edustajalle sekä seurakuntayhtymän yhteisten palveluiden edustukselle.

Käsittely

Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki selosti asiaa.

Käsittelyn aikana käytettiin neljä puheenvuoroa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Taustaa

Helsingin seurakuntayhtymässä lähetystyötä ja kansainvälistä diakoniaa toteutetaan yhteistyökumppaneiden Suomen Lähetysseura, Kirkon Ulkomaanapu, Sanansaattajien SANSA ja Piipliaseura kautta. Helsingin seurakuntayhtymä myöntää vuosittain yli 3 prosenttia talousarviomäärärahoistaan lähetystyöhön ja kansainväliseen diakoniatyöhön.

Yhteisen kirkkoneuvoston vastuulla on valmistella Yhteiselle kirkkovaltuustolle nämä päätösehdotukset ja näin myös osaltaan huolehtia siitä, että velvoitteet lähetystyön ja kansainvälisen diakonian toteuttamisesta hoidetaan. Lähetystyö on kirkon perustehtävä, jota seurakunnat toteuttavat yhteistyössä kirkon lähetysjärjestöjen kanssa. Se on mahdollisuus välittämiseen, jakamiseen, oppimiseen, kehitykseen ja yhteyteen.

Lisäksi Helsingin seurakunnat rahoittavat yksittäisiä hankkeita sekä osallistuvat erilaisiin keräyksiin kirkon lähetystyötä ja kansainvälistä diakoniaa toteuttavien järjestöjen tukemiseksi.

Seurakuntien tehtävänä on kirkkolain 3:1 mukaan toteuttaa kirkon tehtävää huolehtimalla jumalanpalveluksista, sakramenttien toimittamisesta ja muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta, lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä.

Kirkkojärjestyksen 3:25 mukaan lähetystyöstä säädetään seuraavasti: Seurakunnan ja sen jäsenten tulee edistää lähetystyötä. Lähetystyö on evankeliumin levittämistä niiden keskuuteen, jotka eivät ole kristittyjä. Seurakunnan lähetystyöstä määrätään tarkemmin kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston hyväksymässä lähetystyön johtosäännössä.

Helsingin seurakuntayhtymässä lähetystyötä ei ole määritelty missään johtosäännössä, vaan sitä on johdettu budjettineuvottelujen pohjalta – toisaalta seurakunnissa kirkkoherrojen johdolla, mistä säädetään kirkkolaissa 8:13: Kirkkoherra valvoo, että seurakunnan muuta toimintaa, kuten kristillistä kasvatusta ja opetusta, diakoniaa sekä evankelioimis- ja lähetystyötä, harjoitetaan kirkon tunnustuksen ja tehtävän mukaisesti; ja toisaalta yhteisen kirkkovaltuuston päätösten kautta, jotka koskevat lähetystyön ja kansainvälisen diakonian tukemista

Päätösehdotuksen perustelut

Yhteistyökumppaneiden kanssa on valmisteltu koordinaatiomatkaa, jossa pystytään syventymään tehtävään työhön sekä lisäämään ymmärrystä ja ymmärrettävyyttä tehtävää työtä kohtaan. On olennaisen tärkeätä, että yhteistyö lähetysseurojen ja kumppanuuskirkkojen kanssa toteutuu vastavuoroisella kunnioituksella. Helsingin seurakuntayhtymän vierailut yhteistyökumppaneiden lähetyskentillä missä on mahdollista tavata nuorien kirkkojen edustajia ja osoittaa heille sekä kiinnostuksemme että tahtomme oppia myös heiltä, luo edellytykset lähetystyölle joka edistää tasa-arvoa ja luo luottamusta.

Koordinaatiomatkahan liittyen on tärkeätä todeta, että vierailu lähetyskentillä tai kansainvälisen diakonian toteutusalueilla ei ole pelkästään opintomatka tai puhumattakaan turistimatkasta. Tästä ei ole kyse. Suomen ev- lut. kirkon, ja tässä tapauksessa Helsingin seurakuntien läsnäolo on julistava läsnäolo, jota ei voi korvata millään muulla. Tarve saada myös koordinaatiossa tietoa suoraan yhteistyökumppaneilta on entistä tärkeämpää.

Koordinaatiomatkahan osallistuvat saavat mahdollisuuden paikan päällä tutustua millaista toimintaa helsinkiläisten resursseilla tuetaan. Siksi osallistujat myös sitoutuvat tiedon jakamiseen ja seurakuntavierailuihin, sekä matkaraportin tekemiseen jota käsitellään yhteisessä kirkkoneuvostossa.

Käytännön järjestelyistä tutustumismatkojen kohdalla vastaavat yhteistyökumppanit, mutta läpinäkyvyyden vuoksi seurakuntayhtymä vastaa osallistujien kustannuksista. Ryhmät eivät voi olla liian isoja. Noin 10 henkilöä (jotka mahtuvat pieneen bussiin) on optimaalinen ryhmä.

Koordinaatiomatkan kohteet ja aikataulu

Suomen Lähetysseuran osalta kohde on Kambodzhaan ja Thaimaaseen. Koordinaatiomatkan toteutus loppusyksystä 2025.

Helsingin seurakuntayhtymä tukee kohdennetulla talousarvioavustuksellaan Lähetysseuran ja sen kumppaneitten toteuttamaa työtä Kaakkois-Aasiassa sekä Lähi-idässä. Seurakuntayhtymän edustajien (työntekijät, luottamushenkilöt, vaikuttajat) varten koordinaatiomatka Kambodžaan ja Thaimaahan ajoittuu loppusyksyyn 2025.

Matkan tavoitteena on

-tutustua Kaakkois-Aasian työalueeseen, kumppaneihin sekä Lähetysseuran alueella toimiviin työntekijöihin,

-ymmärtää kontekstin, jossa työtä tehdään,

-tutustua työn tavoitteisiin, toimintatapoihin ja haasteisiin keskusteluissa kumppaneiden ja Lähetysseuran työntekijöiden kanssa,

-ymmärtää seurakuntien sekä yhtymän roolin maailmanlaajan kirkon työssä,

-mahdollistaa kokemus matkan jälkeen raportoida työstä yhteiselle kirkkoneuvostolle ja seurakuntayhtymän seurakunnille, sekä

-valmius matkan jälkeen innostaa myös muita työn tukemiseen niin taloudellisesti kuin hengellisesti

Matkalla tutustutaan erityisesti lasten ja nuorten parissa tehtävään työhön, joka on yksi Suomen Lähetysseuran painopistealueista Kambodžassa. Helsingin srk-yhtymä tukee

Kambodžan luterilainen kirkko (LCC) tarjoaa teologista ja kristillistä opetusta sekä tukee seurakuntalaisten hengellistä kasvua ja yhteisön kehitystä. Kirkko tekee aktiivista tavoittavaa työtä vähävaraisten perheiden parissa. Se tukee lasten ja nuorten opiskelua sekä perheiden hyvinvointia esimerkiksi vahvistamalla ruokaturvaa. Lähetysseura on tarjonnut taloudellista ja hallinnollista tukea kirkolle sen synnystä, 2016, lähtien.

Kambodžan luterilainen kirkko on siirtynyt perinteisestä hengellisestä työstään kohti kokonaisvaltaisempaa lähestymistapaa, joka huomioi yksilöiden ja yhteisöjen hengelliset, fyysiset ja sosiaaliset tarpeet kokonaisuutena. Yhteistyössä paikallisten kirkkojen ja järjestöjen kanssa tarjotaan aiempaa enemmän resursseja, koulutusta ja taloudellisia mahdollisuuksia seurakuntien kasvuun. Samalla kirkko edistää uskontojen välistä vuoropuhelua sekä rakentaa siltoja ja ymmärrystä eri uskonnollisten ryhmien välillä.

Vammaiset lapset ja nuoret Kambodžassa ovat edelleen monesti vailla erilaisia koulutus- ja työmahdollisuuksia. Asenteissa vammaisia henkilöitä kohtaan on vielä paljon parannettavaa, jotta vammaiset henkilöt tunnustettaisiin tasavertaisiksi kansalaisiksi. Suomen Lähetysseuran yhteistyökumppani Epic Arts tarjoaa koulutusta vammaisille lapsille ja nuorille, järjestää koulutusta opettajille ja tukee vammaisten lasten perheitä muun muassa vertaisryhmän tapaamisten, erilaisten koulutusten ja sosiaalityön tiimin tarjoamien palvelujen kautta.

M'lup Russey on kristillinen, ei-valtiollinen paikallinen järjestö Kambodžassa. M'lup Russey ymmärtää, että kaikki lapset ja nuoret kasvavat ja kehittyvät kaikilla elämänalueilla - fyysisesti, henkisesti ja emotionaalisesti - kun he saavat yksilöllistä hoitoa osana perhettä, jota he kutsuvat omakseen. Yhteisöillä on tärkeä rooli yksittäisten perheiden rohkaisemisessa, tukemisessa ja ohjaamisessa, jotta he tietävät, kuinka huolehtia kaikista jäsenistään, erityisesti lapsista.

Kambodža on yksi Kaakkois-Aasian alttiimmista maista erilaisille luonnononnettomuuksille jokavuotisten rankkasateiden, kuivuuden, tulvien ja myrskyjen vuoksi. Ilmastomuutos luo epätasa-arvoa, lisää köyhyyttä sekä vaikuttaa suhteettomasti naisten ja lasten asemaan. Yhdessä M'lup Russey'n kanssa tuomme yhteen paikallisviranomaisia, kirkkoja ja perheitä ja luomme valmiussuunnitelmia luonnonkatastrofien varalle.

Koordinaatiomatkan jälkeen osallistujalla on paremmat valmiudet seurakuntien SLS:n kautta toteuttamasta lähetystyöstä ja mahdollisuus varmistaa kuinka kansainvälinen vastuu sekä kirkon perustehtävän toteuttaminen toteutuu laadukkaasti. Matkaanlähtijät perehdytetään ennen matkaa maakontekstiin ja heidän on sitouduttava SLS:n turvallisuusprotokollaan ja toiminnan eettisiin periaatteisiin.

Kirkon Ulkomaanavun osalta koordinaatiomatkan kohde on Keniaan ja toteutus alkusyksystä 2025. Ajanjakso koordinoidaan maatoimiston kanssa ottaen huomioon heidän kapasiteettinsa ja koulujen lukujärjestyksen sekä ilmasto-olosuhteet.

Helsingin seurakuntayhtymä on avainasemassa varmistamassa, että vastuu lähimmäisestä ulottuu myös oman maan rajojen ulkopuolelle. Helmikuun USAID:n leikkauspäätökset tekevät entistä ajankohtaisemmaksi ja tärkeämmäksi vahvistaa kansainvälistä vastuuta ja ymmärrystä puolin ja toisin, joten matka on merkityksellinen myös tämän näkökulman kannalta.

KUA:n opintomatkaan osallistuvilla on mahdollisuus saada ajankohtaista tietoa siitä, miten seurakuntien ja seurakuntayhtymän tuella toteutetaan kansainvälistä diakoniaa maailmalla ja miten seurakuntien ja seurakuntayhtymien tuki tuo vakautta suhteessa lyhyellä syklillä toimivaan ja epävarmaan kansainväliseen rahoitukseen. Opintomatkan aikana käydään tutustumassa hankkeisiin, jotka on rahoitettu seurakuntayhtymän tuella. Matkan tarkoitus on tietotaidon lisäämiseksi myös vahvistaa HSRKY näkökulmasta KUA:n työntekijöiden sekä KUA:n maatoimistojen kanssa tehtävää yhteistyötä, lisätä ymmärrystä maailmanpolitiikan vaikutuksista globaalisti sekä konkretisoida lokalisaation merkitystä osana Kirkon Ulkomaanavun työtä ohjaavaa strategiaa.

Kirkon Ulkomaanavulla on ollut maatoimisto Keniassa vuodesta 2014 lähtien. Helmikuussa 2025 Yhdysvaltain ulkoministeriön väestö-, pakolais- ja siirtolaisuusviraston Kirkon Ulkomaanavulle myöntämät avustukset lakkautettiin. Noin 6,95 miljoonan Yhdysvaltain dollarin suuruinen rahoitus on miltei 10% KUA:n maailmanlaajuisesta budjetista. Yhdysvaltojen rahoituksella tuettiin Keniassa RISE-hanketta, joka tuki lapsia ja nuoria laadukkaan koulutuksen keinoin. Hanke lopetettiin leikkauksien myötä. Keniassa tukien leikkaaminen heikentää lasten koulunkäyntiä erityisesti Kalobeyein pakolaisasutusalueella. Päätös vaikuttaa 38 836 oppilaaseen kymmenessä koulussa. Oppilaat jäävät ilman opetusmateriaaleja ja loppukokeiden järjestäminen vaarantuu. Lisäksi alueen nykyisistä opettajista 58% jää ilman palkkaa. Kalobeyein pakolaisasutusalue on yksi tutustumiskohteistamme. Kirkon Ulkomaanapu tukee Keniassa rauhantyötä ja koulutusta. Koulutusta tuemme myös Kalobeyein ja Kakuman pakolaisleireillä. Pääkaupunki Nairobissa olemme käynnistäneet vaikeissa olosuhteissa kasvaville nuorille luovien alojen ammatillista koulutusta tarjoavan Creative Industries -ohjelman, joka työllistää esimerkiksi graafisen suunnittelun tai musiikki- ja peliteollisuuden ammattilaisia.

Koordinaatiomatkan aikana käsitellään seuraavia sisältöjä:

- Kenia alueena ja sen konteksti. Erityisesti seurakuntien hankkeet laadukkaan koulutuksen takaamiseksi.
- Miten toteutuu koulutus pakolaisasutusalueella ja USAID:n leikkaukset rahoitukseen vaikuttavat alueella
- Tutustumme luovien alojen opetukseen (Creative Industries)
- Core Humanitarian Standards (CHS)-laatujärjestelmä.
- Naisten pankin toimeentulohankkeet Nairobissa

Koordinaatiomatkan jälkeen osallistujalla on paremmat valmiudet kertoa seurakuntien KUA:n kautta toteuttamasta kansainvälisestä diakoniasta ja varmistaa kuinka kansainvälinen vastuu toteutuu laadukkaasti. Matkaanlähtijät perehdytetään ennen matkaa maakontekstiin ja heidän on sitouduttava KUA:n turvallisuusprotokollaan ja toiminnan eettisiin periaatteisiin.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Matkan ympäristövaikutukset kompensoidaan Helsingin seurakuntayhtymässä sovitulla tavalla.

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

Yhteisen seurakuntatyön johtaja Stefan Forsén, stefan.forsen@evl.fi

Seurakuntayhtymän johtaja Juha Rintamäki, juha.rintamaki@evl.fi